

МОЛОДІЖНЕ БЕЗРОБІТТЯ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Клімова Анастасія, 31 МН

Науковий керівник: к.е.н. доцент, Бочарова Н.А.

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

На сучасному етапі розвитку української державності молодь займає важливе місце, адже вона є носієм високого інтелектуального потенціалу та є рушійною силою багатьох процесів світу. Проте в той же час на ринку праці багатьох держав, зокрема і в Україні, не використовується трудовий потенціал молоді в повній мірі. На сьогоднішній день, ситуація, що склалася на українському ринку праці є досить напруженою та має тенденцію до погіршення. Дані обставини обумовлюють актуальність теми дослідження.

Метою написання статті є аналіз проблем працевлаштування, аспектів зайнятості та безробіття серед молоді України.

Проблемам вивчення проблем зайнятості та безробіття населення присвячені праці таких видатних вчених-науковців, як Дж. М. Кейнс, А. Маршалл, А.Філіпс, А. Оукен, В.В. Адамчук, Б. Генкін, О.І. Рофе, О.А. Грішнова та інших. [2-3]

На сьогодні на вітчизняному ринку праці спостерігається надлишок пропозиції молодих кадрів. Через проблеми працевлаштування відбувається зростання безробіття, погіршення рівня життя, поширення тіньової зайнятості та збільшення випадків деструктивної поведінки, спостерігаються негативні демографічні тенденції. Також необхідно відзначити зростання рівня зовнішніх трудових міграцій. Сучасне покоління шукає щастя на теренах Польщі, Чехії, Угорщини, Німеччини тощо. Основними причинами трудової міграції молоді є недостатність робочих місць, кращий рівень умов та оплати праці за кордоном, а також нестабільність вітчизняної економіки.

Серед причин молодіжного безробіття в Україні можна виділити такі: небажання роботодавців приймати на роботу недосвідчену та некваліфіковану молодь; відсутність дійових стимулів для роботодавців при працевлаштуванні молоді; суттєвий розрив між програмами навчання у ВНЗ і потребами підприємців; низькі офіційні зарплати для молодих працівників, які пропонуються на робочих вакансіях, і, відповідно, небажання молоді їх заповнювати; високий рівень корупції при влаштуванні на "престижні" вакансії, особливо в державних установах і на великих підприємствах

Наслідки молодіжного безробіття чинять велику загрозу добробуту держави. Економічними наслідками є зростання витрат на допомогу з безробіття, марне витрачання коштів державного бюджету на навчання спеціалістів, які потім не знаходять роботи, зростання обсягу витрат на допомогу по безробіттю, зниження рівня ВВП, зниження рівня життя населення даної категорії та ін.

Загальна чисельність населення України на початок 2019 року складає 42,153 млн. осіб, частка економічно активного населення – 65 % від загальної чисельності, тобто 27,4 млн. осіб, з яких економічно активна молодь – 35 %, а саме 9,59 млн. осіб, що становить третину від економічно активного населення. Відсотковий склад безробітних віком 15-29 років складає майже 26,6 % від загальної кількості непрацюючих. Динаміка зміни рівня безробіття серед молоді України відображено на рис. 1.

Рис. 1 Динаміка зміни рівня безробіття серед осіб 15-29 років за 2010 -2019 роки

Аналізуючи дані дослідження рівень безробіття досяг свого піку у 2014 - 2016 роках. Це пов'язано з негативними політичними подіями, що почалися на території України. За останні три роки рівень безробіття серед молоді має позитивну тенденцію до зменшення, однак ці показники досі залишаються на високому рівні.

Сучасна молодь шукає нові шляхи для того, щоб забезпечити собі гідне майбутнє, успішний розвиток. Тому вони емігрують за кордон. У свідомості української молоді закладається чітке уявлення, що за кордоном їх очікує стабільність та процвітання. Працездатна молодь займає важливе місце в соціальних відносинах, виробництві духовних і матеріальних благ. Однак положення молоді в соціумі і ступінь її участі в творчій діяльності залежать від дій держави. Та ж сама молодь є майбутнім держави, від неї залежить розвиток країни. Головною причиною трудової міграції населення є низький рівень розвитку економіки країни.

Провівши ряд досліджень, ми можемо виділити низку проблем на молодіжному ринку праці:

- нестабільність в країні спричинена військовими діями;
- зниження попиту на ряд професій;
- нерозвиненість приватного сектора і наявність тіньової економіки;
- традиційно низький рівень зарплати і слабкість профспілок;
- незбалансованість попиту та пропозиції робочої сили;
- податковий тиск на малий та середній бізнес з боку держави;
- відсутня система розподілу молоді під час навчання (стажування або практика) та на роботу після закінчення навчання;
- недосконала розробка та непрофесійне впровадження програм зайнятості, перекваліфікації молодих працівників на загальнодержавному, міському рівнях тощо.

Таким чином, проаналізувавши причини, які впливають на рівень безробіття серед молоді в Україні, можна запропонувати наступні шляхи, щодо його зменшення:

- врегулювання конфлікту на сході, стабілізація економіки;
- стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу;
- дослідження ринку праці щодо актуальності різних спеціальностей;
- забезпечення спеціальними службами зайнятості перенавчання або підвищення кваліфікації кадрів, відповідно до потреб галузей, що розвиваються;
- зниження податків для підприємств, за умови збереження робочих місць;
- створення центрів навчання молодих людей тим професіям, шанси на зайнятість у яких найбільш високі;

- проведення спеціальних ярмарків-праці для навчальних закладів, з метою працевлаштування випускників;
- дослідження та коригування сучасних програм навчання спеціалістів відповідно до вимог ринку.

Отже, оскільки молоді люди є майбутнім будь-якої держави і молодь, яка вперше вступає на ринок праці з метою пошуку роботи є вразливою категорією, то держава зобов'язана піклуватися про них, створювати та реалізовувати перспективні соціально-економічні програми. Отже, основна увага як науковців так і урядовців має бути спрямована не лише на ліквідацію молодіжного безробіття, а й на створення сприятливих соціально-економічних умов з метою збільшення кількості працездатної молоді. Для цього необхідно ретельно дослідити причини безробіття та міграції молодих громадян та створювати і реалізовувати програми, які б сприяли їх поверненню, заохочуючи їх працювати на вітчизняних підприємствах причому не авторитарними, а демократичними методами.

Список використаної літератури:

1. Сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Волкова О.В. Ринок праці. Навчальний посібник / О.В. Волкова. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 624 с
3. Економіка праці та соціально-трудова відносини : підручник / [А. М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. — К. : КНЕУ, 2009. — 711, [1] с.